

SAK 51/18 NORGES REISELIVSFAGSKOLE, FINANSIERING

Saksopplysning

Fylkestinget vedtok i desember 2015 i sak 102/15, verbalpunkt 54 Handlingsprogram for Buskerud Fylkeskommune 2016-2019: «*Styret ved Fagskolen Tinius Olsen bes utrede mulighetene for knoppskyting fra eksisterende fagskoletilbud på Ringerike, samt etablering av nye fagskoletilbud innen reiseliv og helse og sosialfag lokalisert til Hallingdal og Ringerike*». Fagskolen Tinius Olsen har gjennomført eit forprosjekt der møgeleghetene for å etablere ei reiselivsfagskule i Hallingdal er undersøkt. Det er gjort arbeid i forhold til mobilisering og kartlegging av interesserte bedrifter, aktørar og institusjonar. Reiselivsnæringa var representert ved Visit Geilo og ei kompetansklynge med hotellnæringa i Hallingdal. Det vart gjennomført detaljerte samtalar med fleire bedrifter, opplæringskontoret i Hallingdal, Hol kommune og Regionrådet for Hallingdal. Tilrådinga til Fagskolen Tinius Olsen var at det bør etablerast ein studiestad innan reiseliv, lokalisert på Geilo. Det er gjennomført djubdeintervju med utvalte bedrifter, som syner at det er eit stort kompetansegap i næringa, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Det er ikkje eit tilsvarende studietilbod i Norge. Det er eit ynskje frå næringa at det blir etablert ei toårig reiselivsfagskule, som eit alternativ til universitet/høgskule.

Regionrådet for Hallingdal handsama i sak 39/17 etablering av fagskule i Hallingdal ut frå eit ynskje om at Regionrådet for Hallingdal står som søkjar og er prosjekteigar. Det vart gjort slikt vedtak:

Regionrådet for Hallingdal vil i samband med søknad om etablering av reiselivsfagskule kunne stå som søkjar og prosjekteigar til realisering.

Målet med reiselivsfagskula er å lukke eit kompetansegap i reiselivsnæringa. Hovudutvalet for miljø, innovasjon og næring løyvde etter søknad frå Regionrådet for Hallingdal kr. 500.000 (29.11.2017 i sak 83/17) til å gjennomføre utgreiing og prosjektarbeid for å undersøke nærare møgeleghetene for å etablere eit reiselivsfagskoletilbod på Geilo. I tillegg har fagskolen Tinius Olsen og samarbeidspartane i Hallingdal lagt ned ein betydeleg eigeninnsats i prosjektarbeidet hovudsakleg som arbeidsinnsats.

Styringsgruppa for prosjektet er:

- Knut Arne Gurigard, daglig leder Regionrådet Hallingdal (leder SG)
- Eirik Hågensen, Rektor Fagskolen Tinius Olsen
- Roger Espeli, Direktør Geilogruppen
- Terje Simonsen, Driftsdirektør Bardøla Høyfjellshotell
- Petter Rukke, ordfører Hol Kommune
- Ove Fekene, daglig leder Hallingdal opplæringskontor
- Stein Morten Øen, ass fylkesdirektør utdanning i Buskerud fylkeskommune.

Styringsgruppa handsama prosjektrapport (vedlegg 2) i sitt møte 22.10.2018. Styringsgruppa vedtok at førebels rapport skulle leggjast fram for handsaming i styret for fagskolen Tinius Olsen og til politisk handsaming i Buskerud fylkeskommune.

Styret for fagskolen Tinius Olsen handsama prosjektrapporten i sitt møte 26.10.2018, vedlegg 3. Hovudutvalet for utdanningssektoren handsama saka i møte 7.11.2018, sak 52/18, vedlegg 1. Eventuell igangsetting av nytt fagskoletilbod for reiseliv i Hallingdal må realitetshandsamast av fylkestinget i samband med handsaming av økonomiplan 2019-2022.

Studietilbodet er planlagt gjennomført med to studieretningar der det vil vera eit felles fyrste år og separate studieretningar det andre året. Dei to studieretninga vil vere Hotell og

Restaurantledelse, og Reiselivsledelse og Opplevelsesutvikling. Det er også lagt opp til tre måneders praksis per år. Praksisen skal vera nasjonal det fyrste året og internasjonal det andre året. Studentane skal då kunne velje praksisplass med dei bedriftene som fagskula får avtaler med.

Namnet på studietilbodet er foreslått til Norsk reiselivsfagskole og logo vil være en japansk origamifugl i ein digital kartpin. Dette fordi reiselivet er dynamisk og internasjonalt. Eit symbol for skula må underbygge grunnstamma i reiselivet og forståast i mange kulturar og samanhengar. Det er eit mål å ta ein nasjonal posisjon, som er ein føresetnad for å lykkast og for å sikre at studenttilfanget er stort nok for kontinuierleg drift. Reiselivsfagskolen må vera organisert som ein del av Fagskolen Tinius Olsen som er ei godkjent fagskule. Studiestad vil vera Geilo.

Forventa tal studentar:

Studentar	1.studentår	2.studentår	Sum
Skuleår 1	20	0	20
Skuleår 2	30	20	50
Skuleår 3	30	30	60

Prosjektet arbeidar vidare med å kartlegge kompetansebehov hjå bedrifter og fagskula, utvikle studieplan og marknadsføring av studietilbodet. Innan 1. mars 2019 må Fagskolen Tinius Olsen sende søknad for godkjenning av studiet til Norsk organ for kvalitet i utdanning (NOKUT). Søknadshandsaming i NOKUT kan ta opp mot 6 månader.

I ein oppstartfase blir det vurdert som svært viktig at samarbeidspartar i prosjektet bidreg økonomisk dei tre fyrste åra. Dette vil t.d. vera reiselivsnæringa og kommunane. I forslag til finansieringsplan er det lagt inn at samarbeidspartar bidreg med totalt 1,790 mill kroner.

Statstilskot til studentplassar ved reiselivsfagskula må det søkjast om når Staten opnar for å søke om midlar til nye fagskuletilbod. For 2019 har ikkje Staten opna for å søke om midlar til nye tilbod. Søknad om midlar til nye studieplassar for 2020 har søknadsfrist 1. november 2018. Det er usikkert når resultatet av handsaminga av søknadar om nye studieplassar i fagskulesektoren ligg føre og kva resultatet vil bli for Buskerud. Denne prosessen er uavhengig av fylkestinget sitt vedtak.

Staten set av ei bestemt løyving til formålet. Det vil normalt vera større omfang søknadar om midlar enn det Staten har løyvd. Det er dermed usikkerheit knytt til om søknad om statstilskot til ei reiselivsfagskule på Geilo får sin søknad innvilga. Grunntilskot er kr. 69.000 pr. nye studieplass. Resultatbasert tilskot kan koma i tillegg avhengig av talet på studentar som fullfører og består utdanninga.

Driftsutgiftene omfattar løn til lærarar og forelesarar, leigekostnader, reisekostnader, marknadsføring, m.m. I år 1 er det og inkludert noko eingongsutgifter til div utstyr og IKT. Dersom Buskerud fylkeskommune får innvilga midlar til nye studieplassar frå Staten vil fylkeskommunen sin del bli lågare.

Årlege estimerte driftsutgifter og alternativ for finansiering:

	År 1	År 2	År 3
Lønn	1 097 727	3 220 000	4 312 500
Innleie foreleser	100 000	200 000	200 000
Leiekostnader	150 000	320 000	320 000
Investeringskostnader	100 000		
IT kostnader, oppkobling til BFK nett	200 000		
Reisekostnader	100 000	200 000	300 000
Møter/konferanser	50 000	50 000	50 000
Markedsføring	200 000	200 000	200 000
Øvrige driftskostnader	50 000	100 000	100 000
Sum driftsutgifter	2 047 727	4 290 000	5 482 500
Bidrag fra samarbeidsparter (tre år)	400 000	820 000	570 000
Eventuelt statstilskudd nye plasser	0	1 035 000	3 105 000
Fylkeskommunens andel med statstilskudd	1 647 727	2 435 000	1 807 500
Fylkeskommunens andel uten statstilskudd	1 647 727	3 470 000	4 912 500

I fylkeskommunen si saksutgreiing er det skissert fleire alternative løysingar:

Gitt finansiering kan en reiselivsfagskole i Hallingdal igangsettes som ordinær drift forutsatt at NOKUT godkjenner studiet.

For å redusere risikoen i arbeidet med å etablere en reiselivsfagskole kan man alternativt følge styringsgruppen for prosjektarbeidets forslag om å etablere en treårig pilot i første omgang, også forutsatt NOKUTs godkjenning av studiet. Dette både for å avklare markedets faktiske respons på tilbudet gjennom inntak av to studentkull, og for å sikre at de studenter som starter i tilbudet får slutføre sin utdanning.

Det er også et alternativ å avvende behandlingen av en oppstart av studietilbudet til både NOKUT-godkjenningen og søknad om statstilskudd til de nye plassene er endelig avklart. Fellesnemnda i Viken vedtok i sak 99/18 i september 2018 at det skal etableres en felles fagskole i Viken fra 1.august 2020. Det er dermed også et alternativ at oppstart av et reiselivstilbud inngår i Vikens vurdering av et helhetlig fagskoletilbud for Viken fylkeskommune. Dersom NOKUT ikke godkjenner studietilbudet og begrunnelsen for eventuelt avslag blir for krevende og kostbar å innfri, etableres tilbudet ikke.

Vurdering

Det er svært positivt at Buskerud fylkeskommune har teke initiativ for å vurdere etablering av ei fagskule for reiseliv i Hallingdal. Det er ekstra gledeleg at reiselivsnæringa vurderer ei fagskule som viktig og at dei engasjere seg sterkt i arbeidet. Det er sannsynlegvis den viktigaste garantisten for å lykkast med ei reiselivsfagskule.

Tiltaket er og i tråd med Strategisk plan for Hallingdal og handlingsprogrammet tiltak 37, Etablering av fagskule reiseliv.

Etter dagleg leiar sitt syn vil ei fagskule for reiseliv gi positive effektar for næringa og innbyggjarane. I tillegg til dei positive faglege aspekta vil ei fagskule vera med å heve statusen i reiselivsnæringa, noko som er svært viktig for distriktsreiselivet og rekruttering til

næringa. Det er både næringsmessige og distriktsmessige argument for å opprette ei reiselivsfagskule.

I ein oppstartsfase blir det vurdert som svært viktig at samarbeidspartar i prosjektet bidreg økonomisk dei tre fyrste åra. Dette vil t.d. vera reiselivsnæringa og kommunane. I forslag til finansieringsplan er det lagt inn at samarbeidspartar bidreg med totalt 1,790 mill kroner. Dette vil vera viktige signal som understrekar kva ei fagskule vil ha å seie for Hallingdal.

Som eit utgangspunkt blir det føreslege ei tredeling i forhold til regional finansiering:

- Reiselivsnæringa, med utgangspunkt Geilo, kr. 600.000 fordelt over 3 år
- Hol kommune, kr. 600.000 fordelt over 3 år
- Dei andre 5 kommunane i Hallingdal, kr. 600.000 fordelt over 3 år.

Med ei slik fordeling vil kostnad pr. kommune bli kr. 40.000 pr. år med lik fordeling.

Forslag til vedtak

1. Regionrådet for Hallingdal ser det som svært positivt og viktig, både for næringa og Hallingdal, at det blir etablert ei fagskule for reiseliv på Geilo.
2. Regionrådet for Hallingdal oppmodar kommunane i Hallingdal til å vera med på ei finansiering i ein oppstartsfase på 3 år, med slik fordeling:
 - a. Hol kommune kr. 600.000 fordelt over 3 år.
 - b. Ål, Gol, Hemsedal, Nes og Flå; kr. 120.000 kvar kommune, fordelt over 3 år
3. Dagleg leiar får i oppgåve å avklare reiselivsnæringa på Geilo sitt eventuelle økonomiske bidrag til etablering av fagskula.

Hallingdal, 23.11.2018

Knut Arne Gurigard
Dagleg leiar

Vedlegg:

1. Hovudutvalet for utdanningssektoren sak 52/18
2. Prosjektrapport 11.10.2018
3. Styremøte for fagskolen Tinius Olsen 26.10.2018,

Vår saksbehandler Ine Gerlinde Blaas, tlf. 32 80 86 26
Vår referanse 2018/11016-1

UTVALG	UTVALGSSAK	MØTEDATO
Yrkesopplæringsnemnda	20/18	06.11.2018
Hovedutvalget for utdanningssektoren	52/18	07.11.2018
Hovedutvalget for miljø, innovasjon og næring		28.11.2018
Fylkesutvalget		05.12.2018
Fylkestinget		12.12.2018

Vedlegg:

- 1 Reiselivfagskole prosjektrapport
- 2 FTO-styringsgruppemøte vedtak om reiselivfagskole

Muligheter for etablering av nytt fagskoletilbud innen reiseliv lokalisert til Hallingdal

Fagskolen Tinius Olsen har fulgt opp fylkestingets vedtak om å arbeide med å etablere reiselivsfagskole i Hallingdal. Arbeidet pågår. Fylkestinget får en foreløpig prosjektrapport som grunnlag for beslutninger. Fagskoletilbud innen reiseliv er ikke finansiert i gjeldende økonomiplan. Fylkestinget har sluttet seg til fellesnemndas anmodning om ikke å starte opp nye varige tiltak i 2019 som går utover gjeldende økonomirammer. Realitetsvurderinger må gjøres i forbindelse med behandlingen av økonomiplan 2019-2022.

Forslag

1.
Arbeidet med å følge opp fylkestingets vedtak i sak 102/15, verbalpunkt 54, tas til orientering.
2.
Eventuell igangsetting av nytt fagskoletilbud for reiseliv i Hallingdal må realitetsbehandles av fylkestinget i forbindelse med behandlingen av økonomiplan 2019-2022.

Buskerud fylkeskommune
Kjersti Bærug Hulbakk
Kst. fylkesrådmann

Bakgrunn

Fylkestinget vedtok i desember 2015 i sak 102/15, verbalpunkt 54 Handlingsprogram for Buskerud fylkeskommune 2016-2019: «Styret ved Fagskolen Tinius Olsen bes utrede mulighetene for knoppskyting fra eksisterende fagskoletilbud på Ringerike, samt etablering av nye fagskoletilbud innen reiseliv og helse og sosialfag lokalisert til Hallingdal og Ringerike».

Fagskolen Tinius Olsen har gjennomført et forprosjekt der mulighetene for å etablere en reiselivsfagskole i Hallingdal ble undersøkt. Her ble det gjort arbeid i henhold til mobilisering og kartlegging av interesserte bedrifter, aktører og institusjoner. Reiselivsnæringen ble representert av Visit Geilo og en kompetansklynge bestående av hotellnæringen i Hallingdal og regionen. Det ble gjennomført detaljerte samtaler med flere bedrifter, inkludert Bardøla høyfjellshotell, Vestlia Resort, Highland Lodge, opplæringskontoret i Hallingdal, Hol kommune og regionrådet i Hallingdal.

Etter samtaler med næringen er det kommet fram en anbefaling til Fagskolen Tinius Olsen at det bør etableres et studiested innen reiseliv som lokaliseres på Geilo. Det er foretatt dybdeintervju med utvalgte bedrifter som viser at det er et stort kompetansegap i næringen, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Det finnes ikke et tilsvarende studietilbud i Norge. Det er et ønske fra næringen at det blir etablert en toårig reiselivsfagskole, som et alternativ til universitet/høyskole.

Formålet er å etablere en formell etterutdanning for eksisterende arbeidsstyrke i reiselivsnæringen regionalt (Hallingdal, Buskerud og fjellnettverket) og nasjonalt. Målet med reiselivsfagskolen er å lukke nåværende og fremtidig kompetansegap i reiselivsnæringen.

Hovedutvalget for miljø, innovasjon og næring bevilget etter søknad fra Regionrådet i Hallingdal 500.000,- kroner den 29.11.2017 i sak 83/17 til å gjennomføre utredning og prosjektarbeid for å undersøke nærmere muligheten for å etablere et reiselivsfagskoletilbud på Geilo. I tillegg har fagskolen Tinius Olsen og samarbeidspartene i Hallingdal lagt ned en betydelig egeninnsats i prosjektarbeidet hovedsakelig som arbeidsinnsats.

Hjemmelsgrunnlag / rettsregler

- Fylkestinget vedtok i desember 2015 i sak 102/15, verbalpunkt 54 Handlingsprogram for Buskerud fylkeskommune 2016 – 2019.
- Fylkestinget vedtok i april 2018 i sak 32/18 Ny eierstrategi for Fagskolen Tinius Olsen.
- Lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven).
- Forskrift om tilsyn med kvaliteten i fagskoleutdanning (fagskoletilsynsforskriften) Forskriften gjelder godkjenning av og tilsyn med fagskoleutdanning og tilbydere som gir fagskoleutdanning.

Fylkesrådmannen velger å legge saken frem for relevante utvalg før den behandles i fylkestinget, da saken har klare utdanningspolitiske og næringspolitiske sider. Saken får dermed samme politiske behandling som saken fylkestinget har bestilt om planlegging av fjøs ved Buskerud videregående skole, der fylkestinget ba om at saken også behandles i to hovedutvalg før fylkestingsbehandlingen.

Styringsgruppen for prosjektet behandlet den foreløpige prosjektrapporten i sitt møte 22. oktober 2018. Styringsgruppen besluttet at den foreløpige rapporten legges frem for behandling i styret for fagskolen Tinius Olsen og til politisk behandling i Buskerud fylkeskommune.

Styret for fagskolen Tinius Olsen behandlet den foreløpige prosjektrapporten i sitt møte 26. oktober 2018. Styrets vedtak ettersendes.

Den foreløpige prosjektrapporten er også drøftet med hovedtillitsvalgte i Buskerud fylkeskommune 26. oktober 2018. Særutskrift ettersendes.

Reiselivsfagskole – tilbud, omfang, organisering, navn med mer

Navnet på studietilbudet foreslås til Norsk reiselivsfagskole og logo vil være en japansk origamifugl i en digital kartpin. Dette fordi reiselivet er dynamisk og internasjonalt. Et symbol for skolen må underbygge grunnstammen i reiselivet og forstås i mange kulturer og sammenhenger. Samtidig ønsker man å ta en nasjonal posisjon som er en forutsetning for å lykkes og for å sikre at studenttilfanget er stort nok for kontinuerlig drift.

Reiselivsfagskolen må være organisert som en del av Fagskolen Tinius Olsen som er en godkjent fagskole. Studiested vil være Geilo.

Studietilbudet er planlagt gjennomført med to studieretninger der det vil være et felles første år og separate studieretninger det andre året. De to studieretningene vil være Hotell og Restaurantledelse, og Reiselivsledelse og Opplevelsesutvikling. Det er også lagt opp til tre måneders praksis per år. Praksisen skal være nasjonal det første året og internasjonal det andre året. Studentene skal da kunne velge praksisplass med de bedriftene som fagskolen får avtaler med.

Forventet antall studenter:

Antall studenter	1.studentår	2.studentår	Sum
Skoleår 1	20	0	20
Skoleår 2	30	20	50
Skoleår 3	30	30	60

Videre arbeid

Prosjektet jobber videre med å kartlegge kompetansebehov hos bedriftene og fagskolen, utvikle studieplan og markedsføring av studietilbudet. Innen 1. mars 2019 må Fagskolen Tinius Olsen sende søknad for godkjenning av studiet til Norsk organ for kvalitet i utdanning (NOKUT). Søknadsbehandling i NOKUT kan ta opp mot 6 måneder.

Økonomiske konsekvenser

Samarbeidspartene i prosjektet, dvs representanter for reiselivsnæringen på Geilo, regionrådet og kommunene har uttalt seg positivt til å bidra økonomisk til driften i de tre første årene med totalt 1,790 mill kroner. Imidlertid må den økonomiske forpliktelsen og fordelingen avklares endelig mellom samarbeidspartene. Beslutning om det ettersendes til den politiske behandlingen straks den foreligger.

Statstilskudd til studentplasser ved reiselivsfagskolen må det søkes om når Staten åpner for å søke om midler til nye fagskoletilbud. For 2019 har ikke Staten åpnet for å søke om midler til nye tilbud. Søknad om midler til nye studieplasser for 2020 har søknadsfrist 1. november 2018. Det er usikkert når resultatet av behandlingen av søknader om nye studieplasser i fagskolesektoren foreligger og hva resultatet blir for Buskerud. Denne prosessen er uavhengig av fylkestingets vedtak. Om Staten åpner for å søke om midler til ytterligere nye studieplasser for 2021 er ennå ikke kjent.

Staten avsetter en bestemt bevilgning til formålet. Det vil normalt være større omfang søknader om midler enn det Staten har avsatt som bevilgning. Det er dermed usikkerhet knyttet til om søknad om statstilskudd til en reiselivsfagskole på Geilo får sin søknad innvilget.

Dersom Staten innvilger søknaden gis 69 000 kr i skoleårlig grunntilskudd per nye studieplass. Høsten 2020 betyr det 1,035 mill kr. For 2021 3,105 mill kr og for 2022 og videre 4,140 mill kr. Resultatbasert tilskudd kan komme i tillegg avhengig av antall studenter som fullfører og består utdanningen.

SAK 51-18, VEDLEGG 1

Driftsutgiftene innbefatter lønn til lærere og forelesere, leiekostnader, reisekostnader, markedsføring, m.m. år 1 inkluderer også noe engangsutgifter til anskaffelser utstyr og IKT. Dersom Buskerud fylkeskommune får innvilget midler til nye studieplasser fra Staten vil følgelig fylkeskommunens andel bli lavere.

Årlige estimerte driftsutgifter og alternativer for finansiering:

	År 1	År 2	År 3
Lønn	1 097 727	3 220 000	4 312 500
Innleie foreleser	100 000	200 000	200 000
Leiekostnader	150 000	320 000	320 000
Investeringskostnader	100 000		
IT kostnader, oppkobling til BFK nett	200 000		
Reisekostnader	100 000	200 000	300 000
Møter/konferanser	50 000	50 000	50 000
Markedsføring	200 000	200 000	200 000
Øvrige driftskostnader	50 000	100 000	100 000
Sum driftsutgifter	2 047 727	4 290 000	5 482 500
Bidrag fra samarbeidsparter (tre år)	400 000	820 000	570 000
Eventuelt statstilskudd nye plasser	0	1 035 000	3 105 000
Fylkeskommunens andel med statstilskudd	1 647 727	2 435 000	1 807 500
Fylkeskommunens andel uten statstilskudd	1 647 727	3 470 000	4 912 500

Arbeidet med reiselivsfagskoletilbudet på Geilo og den foreløpige prosjektrapporten har pågått helt frem til 22. oktober med behandling i styringsgruppen for prosjektet. Fylkesrådmannen avventer også endelig beslutning om medfinansieringen. Det har derfor ikke vært mulig å innarbeide tiltaket i forslag til Økonomiplan 2019-2022.

Alternative løsninger

Det er flere alternative løsninger i saken.

Gitt finansiering kan en reiselivsfagskole i Hallingdal igangsettes som ordinær drift forutsatt at NOKUT godkjenner studiet.

For å redusere risikoen i arbeidet med å etablere en reiselivsfagskole kan man alternativt følge styringsgruppen for prosjektarbeidets forslag om å etablere en treårig pilot i første omgang, også forutsatt NOKUTs godkjenning av studiet. Dette både for å avklare markedets faktiske respons på tilbudet gjennom inntak av to studentkull, og for å sikre at de studenter som starter i tilbudet får slutføre sin utdanning.

Det er også et alternativ å avvente behandlingen av en oppstart av studietilbudet til både NOKUT-godkjenningen og søknad om statstilskudd til de nye plassene er endelig avklart.

Fellesnemnda i Viken vedtok i sak 99/18 i september 2018 at det skal etableres en felles fagskole i Viken fra 1.august 2020. Det er dermed også et alternativ at oppstart av et reiselivstilbud inngår i Vikens vurdering av et helhetlig fagskoletilbud for Viken fylkeskommune.

Dersom NOKUT ikke godkjenner studietilbudet og begrunnelsen for eventuelt avslag blir for krevende og kostbar å innfri, etableres tilbudet ikke.

SAK 51-18, VEDLEGG 1

Miljømessige konsekvenser

Miljømessige konsekvenser er vurdert og tilgjengeligheten av tog som transportmiddel er hensyntatt for valg av lokasjon. Det er hensyntatt nærheten til en av de største reiselivsdestinasjonene i Norge. I studieplan er det også et eget emne med Bærekraftig reiseliv der miljøhensynet er ivaretatt.

Fylkesrådmannens vurdering

Fylkesrådmannen ser næringens ønske om og behov for et fagskoletilbud for reiseliv i Buskerud, lokalisert til Geilo, og de positive effekter det kan gi både næringen og befolkningen. Det er derfor både gode pedagogiske og næringsmessige argumenter for å opprette en reiselivsfagskole.

Samarbeidspartenes vilje til å bidra med medfinansiering av driften i de første tre årene er et signal om tiltakets betydning for reiselivet i regionen. Den klart største delen av finansieringen må likevel fylkeskommunen ta, spesielt dersom statstilskudd eventuelt ikke blir en del av finansieringen.

Fagskoletilbud innen reiseliv er ikke finansiert i gjeldende økonomiplan. Fylkestinget har sluttet seg til fellesnemndas anmodning om ikke å starte opp nye varige tiltak i 2019 som går utover gjeldende økonomirammer. Fylkesrådmannen har derfor pekt på ulike alternative løsninger.

Fylkesrådmannen anbefaler at arbeidet med å følge opp fylkestingets vedtak i sak 102/15, verbalpunkt 54, tas til orientering, og at saken realitetsbehandles av fylkestinget i desember i forbindelse med behandlingen av økonomiplan 2019-2022.

Andre dokumenter i saken (ikke vedlagt)

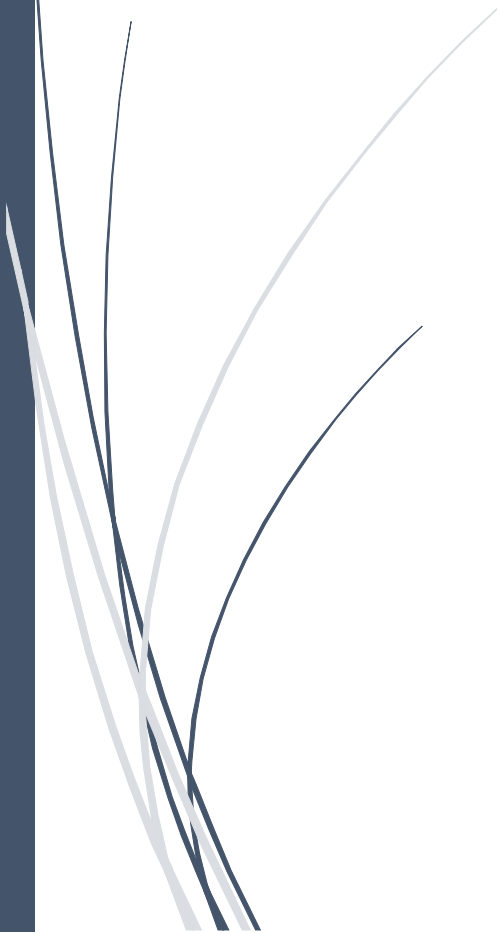
Referat fra styringsgruppemøter reiselivsfagskole

A dark blue vertical bar runs down the left side of the page. A blue arrow points to the right from this bar, containing the date.

11.10.2018

Reiselivsfagskole

Prosjektrapport

Several thin, curved lines in dark blue and light grey originate from the bottom left corner and sweep upwards and to the right.

Jonny Kurt Pettersen
FAGSKOLEN TINIUS OLSEN

Innhold

Prosjektrapport	2
Mål og Rammer for prosjektet	2
Effektmål	2
Resultatmål	2
Rammer og avgrensinger	3
Prosjektetorganiseringen	3
Organisering av prosjektet	3
Grunnlagsinformasjon for prosjektet	5
Regional plan for verdiskaping og næringsutvikling	5
Fremtidens kompetansebehov i Buskerud	5
Organisering	8
Opplevelses- og reisemålsutvikling	8
Salg og markedsføring	8
Prosjektets framdrift	10
Arbeidsgrupper	10
Organisering av og navn for et fagskoletilbud for reiseliv	11
Nærmere om studietilbudet	12
Nærmere om lokalisering	14
Budsjett/økonomi for et reiselivstilbud	14
Videre arbeid frem mot innsending av søknad til NOKUT	16
Foreløpig anbefaling fra styringsgruppen	16

Prosjektrapport

Mål og Rammer for prosjektet

Fylkestinget vedtok 09/12-2015, sak 102/15 Handlingsprogram 2016 - 2019 for Buskerud fylkeskommune,

«Styret ved Fagskolen Tinius Olsen (FTO) bes utrede mulighetene for knoppskyting fra eksisterende fagskoletilbud på Ringerike, samt etablering av nye fagskoletilbud innen reiseliv og helse og sosialfag lokalisert til Hallingdal og Ringerike».

Fagskolen Tinius Olsen har gjennomført et forprosjekt der mulighetene for å etablere en reiselivsfagskole i Hallingdal ble undersøkt. I forprosjektet er mobilisering, kartlegging av interesserte bedrifter, aktører og institusjoner utredet. Reiselivsnæringen har blitt representert av Visit Geilo, og en kompetansklynge med hotellnæringen i Hallingdal og i regionen. Det er gjennomført detaljerte samtaler med flere bedrifter, inkludert Bardøla høyfjellshotell, Vestlia Resort, Highland Lodge, opplæringskontoret i Hallingdal, samt Hol kommune og regionrådet i Hallingdal.

Etter samtaler med næringen er det kommet fram en anbefaling til Fagskolen Tinius Olsen at det bør etableres et studiested innen reiseliv som lokaliseres på Geilo. Det er foretatt dybdeintervju med utvalgte bedrifter som viser at det er et stort kompetansegap i næringen, både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Formålet for prosjektet er å etablere en formell etterutdanning for eksisterende arbeidsstyrke i reiselivsnæringen regionalt (Hallingdal, Buskerud og fjellnettverket) og nasjonalt. Målet med reiselivsfagskolen er å lukke nåværende og fremtidig kompetansegap i reiselivsnæringen.

Effektmål

Det er angitt følgende effektmål:

- Økt konkurransedyktighet og økte markedsandeler, og dermed økt sysselsettingseffekt, for reiselivsnæringen i region og nasjonalt.

Resultatmål

Det er angitt følgende resultatmål:

- Etablere fagskoletilbud innenfor reiseliv i Hallingdal
- Økt kompetanse for reiselivsnæringen og de som arbeider i næringen i Buskerud, Fjellregion og ellers i landet samt nasjonalt.

Dette skal omfatte:

- Tilrettelagt for oppstart av nytt studietilbud med søknad til NOKUT 01.03.2019.
- Oppstart studietilbud 01.09.2019

Rammer og avgrensinger

Kompetansekartlegging i Reiselivsnæringen må gjennomføres i egen arbeidsgruppe.

Mobilisering og samarbeidsarenaer må sees i sammenheng med andre prosjekter og tiltak i regionen.

Den viktigste fasen i hovedprosjektfasen er utvikling av fagplan, godkjenning av fagplan i NOKUT, igangsettelse av studie og få praksisplasser med reiselivet i regionen. Gruppen for fagplan startet sitt arbeid umiddelbart, og arbeidet går parallelt men arbeidet med kompetansekartlegging i næringsliv/fagskole. Det jobbes intensivt fra fagskolen, der de lager forslag på læringsutbyttebeskrivelser og studieplan. Utvalgte bedrifter og personer får denne tilsendt for høring.

Hovedprosjektets tidsramme er fra februar 2018, til januar 2020.

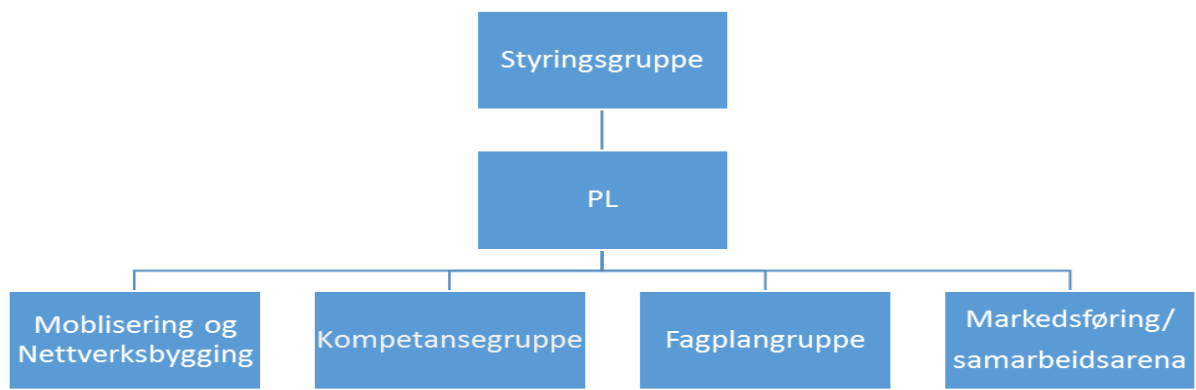
De økonomiske rammene for prosjektet er 2,0 millioner kroner, herav 0,5 millioner kroner i tilskudd fra Buskerud fylkeskommune, og 1,5 millioner kroner i egenfinansiering der fagskolen bidrar med 1,0 millioner og andre med 0,5 millioner.

I hovedsak er egenfinansiering både fra fagskolen og andre arbeidsinnsats. I tillegg til stor arbeidsinnsats bidrar hotellnæringen på Geilo med konferanse og oppholdsfasiliteter i prosjektperioden.

Prosjektetorganiseringsen

Organisering av prosjektet

Organisasjonskart

Prosjekteiere

Organisasjoner som tok initiativ til prosjektet og har/har hatt en sentral rolle i prosjektets tidlige utvikling er:

- Buskerud fylkeskommune.
- Regionrådet for Hallingdal som representant for Hallingdal.
- Fagskolen Tinius Olsen som kompetanstilbyder.
- Visit Geilo, Bardøla høyfjellshotell og Vestlia resort som kompetanseressurs og representant fra reiselivet i regionen.

Buskerud fylkeskommune bidrar med prosjektmidler og har klare krav til bruken av midlene og prosjekresultat.

Prosjektansvarlig

Prosjektansvarlig er regionrådet for Hallingdal som også søkte prosjektmidler til prosjektet. Prosjektmidler kr 500.000,- ble tildelt fra Hovedutvalget for miljø, innovasjon og næring den 29.11.2017 i sak 83/17

Knut Arne Gurigard fra regionrådet i Hallingdal er utnevnt som prosjektansvarlig (PA) av oppdragsgiver.

PA er styringsgruppens leder.

PA har det totale prosjektansvaret. Prosjektansvarlig er den som setter i gang, endrer retning på eller avbryter prosjektet dersom målene ikke nås, eller forutsetningene endrer seg.

Prosjektansvarlig tar beslutninger knyttet til beslutningspunkter og er den økonomisk ansvarlige. PAs engasjement og evne til å inspirere og veilede prosjektorganisasjonen, kan i stor grad bidra til prosjektets suksess.

Det er PA's ansvar at prosjektplanen er i overensstemmelse med prosjektets mål, og at ressursdimensjoneringen er realistisk i forhold til fremdrift, osv.

Prosjektansvarlig har det overordnede ansvaret for fremdrift og resultater, og er prosjektlederens overordnede i prosjektorganisasjonen.

Styringsgruppe

SG i et prosjekt er en formell gruppe etablert av prosjekteier.

Styringsgruppen består av:

- Knut Arne Gurigard, daglig leder Regionrådet Hallingdal (leder SG)
- Eirik Hågensen, Rektor Fagskolen Tinius Olsen
- Roger Espeli, Direktør Geilogruppen
- Terje Simonsen, Driftsdirektør Bardøla Høyfjellshotell
- Petter Rukke, ordfører Hol Kommune
- Ove Fekene, daglig leder Hallingdal opplæringskontor
- Stein Morten Øen, ass fylkesdirektør utdanning i Buskerud fylkeskommune.

SG er PAs støttespiller og rådgiver. Styringsgruppen fungerer i formelle styringsgruppemøter, som avholdes med sakliste, dokumentasjon og referat.

SG's viktigste oppgaver er å bidra til at prosjektet får de nødvendige ressurser, gi råd i problemstillinger prosjektansvarlig tar opp, gi aktiv støtte til prosjektleder, følge med i prosjektets fremdrift og kommunisere og følge opp sine egne beslutninger

Prosjektleder

Prosjektlederrollen er tildelt Fagskolen Tinius Olsen, og Jonny Pettersen er utnevnt som prosjektleder (PL).

PL har det operative ansvaret for prosjektet og realisering av beslutninger tatt i SG-møter, og av PA med støtte fra SG.

Prosjektmidler gitt av Buskerud fylkeskommune disponeres av prosjektleder.

Prosjektleder har ansvar for å utarbeide nødvendige prosjektplaner.

I dette ligger blant annet beskrivelse av mål/delmål, ressurser, hovedaktivitetene og kalkyler, milepæler og beslutningspunkter, risikoanalyse med identifisering av kritiske risikofaktorer, etablering og ressursdimensjonering av prosjektorganisasjonen, osv.

Gjennom styring og oppfølging av prosjektet, skal PL sørge for at prosjektet utvikler seg i henhold til prosjektplanen og holde styringsgruppen (SG) orientert om fremdrift og resultater. PL skal også sørge for at SG har det nødvendige beslutningsgrunnlaget

Grunnlagsinformasjon for prosjektet

[Regional plan for verdiskaping og næringsutvikling.](#)

Næringsplanens hovedmål er økt verdiskaping og produktivitet.

Delmålene for hvert tema i Næringsplanen er:

- **Vertskapsattraktivitet** – Tiltrekke og beholde kapital, bedrifter og talenter
- **Kompetanse** – Mer relevant kompetanse for fremtidens arbeidsliv
- **Klynger og nettverk** – Flere sterke klynger og nettverk med verdiskaping som hovedmål
- **Entreprenørskap** – Fremme flere vekstetablerere med innovasjonshøyde
- **Forskning, utvikling og innovasjon (FoUi)** – Flere innovative virksomheter i nasjonal og global konkurranse
- **Samferdsel** – en påvirkningsstrategi: Påvirke premissgivere og beslutningstakere i forhold til å sikre mer effektiv transport av personer og gods inn og ut av regionen

Fremtidens kompetansebehov i Buskerud

Opplevelsesindustri:

Karakteristika Sysselsatte: Mange Unge, mange ufaglærte, erfaring kan erstatte formalkrav i adm. Stillinger. Betydelig bruk av utenlandsk arbeidskraft

Forventning 5 år fremover: Fortsatt noe vekst

Sentrale endringskrefter: inntektsvekst, befolkningsvekst, sosiale medier og markedsføring. Miljø og klima, sentralisering og fall i arbeidsinnvandring.

Særlige kompetansebehov 5 år fremover: Tilgang på lokal kunnskap, prosjektledelse, markedsføring, utvikling og leveranse av opplevelsesbaserte tjenester (guider, lokalmat, historiefortelling mv).

Anbefalinger:

Rekrutteringsutfordringene for virksomheter i opplevelsesindustrien ventes å øke fremover som følge av sentralisering, den demografiske utviklingen og forventet nedgang i arbeidsinnvandring. For å sikre tilstrekkelig kompetanse til vekstvirksomheter innenfor denne næringen på sikt, synes det nødvendig å styrke og synliggjøre opplæringstilbudet og samtidig engasjere virksomhetene til å ta inn lærlinger, bygge omdømme og drive kompetansebygging internt i virksomhetene. Virksomheter ser behov for relevante og praksisnære utdanningsløp i nærheten av eksisterende næringsaktører på feltet

Prosjektets strategiske betydning for næringsmiljøet.

Geilo er en av landets største turistdestinasjoner og er nummer 5 med antall overnattinger i Norge. Denne regionen har et stort potensiale i forhold til satsingen på reiseliv, som Innovasjon Norge og regjeringen har sagt skal være en av de fire hovedsatsingene som Norge nå står over for.

Reiselivsnæringen i denne regionen er i stor og en betydelig faktor for næringslivet i denne regionen. Turismerelatert virksomhet som andel av total sysselsetting er klart større i Hallingdal enn i de øvrige regionene. Nesten 3 400 sysselsatte innen slik virksomhet utgjør nesten en tredel (30,6 prosent) av all sysselsetting i regionen i 2015. Ser vi bort fra offentlig sektor, utgjør dette 43,3 prosent av alle sysselsatte i regionen. Reiselivsnæringen i regionen omsetter for ca. 2,9 milliarder kroner i direkte og indirekte produksjonsvirkninger av turisme i 2015.

Det å kunne få en kompetansebedrift i regionen vil være et viktig signal og vil også være med på å utvikle reiselivet enda mer i regionen og nasjonalt.

Som publisert av forskningsrådet:

«Reiselivsnæringen er i vekst og endring. For å møte trender som bærekraft, digitalisering og delingsøkonomi, er behovet for forskning og innovasjon i reiselivsnæringen vektlagt i regjeringens nye reiselivsmelding.

- Norsk reiselivsnæring bør bli mer kunnskapsbasert, og har også et potensial for å samarbeide med norske og utenlandske forskningsmiljøer, sier Anne Kjersti Fahlvik, innovasjonsdirektør i Forskningsrådet.

Forskningsrådet har i sitt innspill til reiselivsmeldingen framhevet behovet for mer helhetlig og samordnet FoU-satsing på reiseliv, og for et felles kunnskapsgrunnlag for reiselivsnæringen som kan legge føringer for fremtidig satsing.

Reiselivsmeldingen peker på flere områder med særlig utviklingspotensial:

Digitalisering – pakking av reiser, måling av kundeopplevelser, samarbeid og markedsføring

Bærekraft og miljø – utvikling av bærekraftige reisemål

Nasjonale turstier – forslag til ny satsing (fra før har vi nasjonale turistveier)

Styrket samordning og organisering – inkluderer synlighet og destinasjonsutvikling

Kunnskap og kompetanse – forskning på opplevelser, tjenstedesign, bedriftenes samfunnsansvar, naturbasert reiseliv og estetikk osv.

En mye diskutert utfordring for reiselivsnæringen er fellesgodeproblematikken, hvor manglende finansiering og samarbeid kan føre til at lokale fellesgoder ikke blir tilrettelagt og dermed heller ikke kan brukes som grunnlag for kommersiell virksomhet, noe som igjen kan føre til svekket produktivitet og lønnsomhet i næringen. En annen utfordring er belastning på natur og miljø som følge av et økt antall reisende.

Gode muligheter for økt verdiskaping

Reiselivsaktørene er mange og uensartete, med en god blanding av store og små aktører. I reiselivsmeldingen går det fram at andel ansatte med høyere utdanning i reiselivsnæringen er betydelig lavere enn snittet av alle næringer i Norge. Ifølge Menon sysselsatte reiselivet nesten 140.000 ansatte, og hadde en årlig verdiskaping på nesten 70 milliarder kroner i 2014.

- Det bør være gode muligheter for å øke verdiskapingen i næringen. I tillegg vil vi anta at næringen betyr mye for å styrke kundegrunnlaget innen transport og overnatting, og skape et lokalt opplevelses- og kulturtilbud som også har betydning for lokalbefolkning og næringsliv, særlig på mindre steder.»

For å kunne få dette til er kompetanseheving og utvikling et viktig element for å kunne lykkes

Regjeringen har også kommet med et omfattende strategidokument for satsing på reiseliv, der de sier:

Destinasjon Norge

Reiselivsnæringen er en av verdens raskest voksende næringer. Norge har gode muligheter for å ta sin del av den internasjonale veksten. Regjeringen har valgt å satse særskilt på reiselivsnæringen. Dette valget er gjort på bakgrunn av reiselivsnæringens potensial for videre verdiskaping, de naturgitte fordelene Norge har og næringens store betydning som distriktsnæring.

Regjeringen vil derfor føre en spesielt aktiv politikk overfor reiselivsnæringen.

Regjeringen har valgt tre satsingsområder:

1.organisering av ulike aktører i reiselivet

2.utvikling av produkter og reisemål

3.salg og markedsføring

Satsingen er gjort på bakgrunn av næringens potensial for økt verdiskaping, de naturgitte fordelene Norge har, og næringens store betydning som distriktsnæring. Dette kan du lese mer om i Destinasjon Norge – Regjeringens reiselivsstrategi.

Organisering

Det er positivt at en så høy andel av kommunene ønsker å utvikle reiselivet. Sett med nasjonale øyne må vi ta hensyn til at ikke all lokal satsing på reiseliv blir lønnsom.

Ved samspill mellom ulike aktører kan norsk reiseliv posisjonere seg bedre i den stadig skjerpede internasjonale konkurransen om turistene. Samarbeidet mellom aktører som allerede befinner seg i en reiselivsnæring, bør stimuleres. Også andre næringer må trekkes inn i samarbeidet, slik at investeringer kan utnyttes i reiselivet. Både myndighetene og næringen må delta.

Destinasjonsselskapene spiller en viktig rolle i denne samordningen.

Et destinasjonsselskap er som regel et aksjeselskap eller en stiftelse der flere kommunale/lokale reiselivs lag går sammen innen et naturlig område (en destinasjon) som ikke er avgrenset av kommune- eller fylkesgrenser, men av aktivitets- og opplevelsestilbud.

Opplevelses- og reisemålsutvikling

Regjeringen mener at reiselivsnæringen må ta hovedansvaret for produksjon av opplevelser. Samtidig er det mange offentlige tiltak og aktiviteter som påvirker dette.

Mange forhold påvirker produktutviklingen. Det er viktig å identifisere de faktorene som avgjør om reiselivsnæringen skal lykkes med produktutviklingen sin.

De viktigste suksessfaktorene er:

- Samarbeid – i reiselivsnæringen og mellom reiselivsnæringen og andre næringer
- Bruk av eksisterende infrastruktur – investeringer foretatt på andre områder i samfunnet må gjenbrukes i utviklingen av reiselivsprodukter
- **Kompetanse – de ansatte er den viktigste ressursen i utviklingen av reiselivsnæringen**
- Kvalitet – en forutsetning for at norske reiselivsprodukter skal være internasjonalt konkurransedyktige
- Fellesgoder – enighet om hvordan de skal brukes og finansieres
- Kapitaltilgang – finansiering av de gode prosjektene
- Tilgjengelige reisemål – turistene skal kunne finne lett fram til opplevelsene

Salg og markedsføring

Norsk reiseliv konkurrerer med utenlandsk reiseliv i mange land. For at kundene skal velge de norske tilbudene og de norske opplevelsene, må de først og fremst vite om tilbudene. Markedsføring er grunnleggende for å få kundene til å vurdere Norge som reisemål.

Bruken av offentlige midler til markedsføring av Norge som reisemål har økt i løpet av de siste ti årene.

Internett har gjort det mye enklere å selge opplevelser direkte til forbrukerne. Bruk av nettbaserte løsninger er derfor en naturlig del av en slik salgsplan.

Bearbeiding av turoperatører og reisebyråer er også viktig. De står i dag for et betydelig salg av norske ferieopplevelser. For at turoperatørene skal kunne anbefale Norge til kundene sine, må de ha kunnskap om Norge og kjennskap til det norske reiselivsproduktet.

Regjeringen formulerer tre vesentlige mål for arbeidet med reiselivsnæringen.

1. **Økt verdiskaping og produktivitet i reiselivsnæringen.**
2. **Flere helårs arbeidsplasser og mer solide bedrifter, særlig i distrikts-Norge.**
3. **Flere unike og kvalitativt gode opplevelser som tiltrekker seg flere gjester med høy betalingsvillighet.**

I Regjeringens reiselivsstrategi, er der også et kapittel om en kunnskapsbasert strategi. Sitat fra denne meldingen:

Et kunnskapsbasert Norge, Torger Reve og Amir Sasson (2011)

I studien «Et kunnskapsbasert Norge» var reiseliv en av de 13 næringene som ble analysert. Analysen plasserer reiselivsnæringen under overskriften «De store næringene som forble hjemme» sammen med handel og bygg og anlegg. Studien viser til at reiselivsnæringen har relativ lav verdiskaping per ansatt, lav klyngeattraktivitet, lav eierskapsattraktivitet, **lav utdanningsattraktivitet, lav talentattraktivitet og lav forsknings- og innovasjonsattraktivitet. Også når det gjelder kunnskapsattraktivitet får næringen en lav poengsum med henvisning til at den er spredt, fragmentert og lite opptatt av å utvikle et fellesskap.** I tillegg henvises det til at kvaliteten på det norske reiselivsproduktet er variert og at Norge er et høykostland.

Studien beskriver at selv om reiselivsnæringen i Norge har vært en internasjonal næring i over hundre år, har den ikke i særlig grad klart å styrke sin internasjonale konkurranseposisjon. Fortsatt er det den norske delen av reiselivet i de store byene som er den mest lønnsomme delen av næringen. Det fremheves at reiselivsnæringen har et kostnads- og/eller markedsproblem ved at den ikke klarer å få frem produkter som gir tilfredsstillende lønnsomhet.

Sammenliknet med øvrige studerte næringer, fremstår reiselivsnæringen som en lavkompetansenæring med svak lønnsomhet som strever med å tiltrekke seg folk med den kompetansen og de serviceholdninger næringen er avhengig av.

Analysen peker på at det i dette perspektivet kan fremstå som underlig at så mange regioner i landet satser på å utvikle reise- og opplevelsesnæringene som viktige næringsområder.

Behovet er først og fremst å utvide kompetanse til den eksisterende arbeidsstyrken.

Reiselivsnæringen er samstemte i at det er viktig med eksisterende kompetanse, og kjennskap til næringen

Samtidig vil kompetanseheving av den eksisterende arbeidsstyrken legge til rette for at bedrifter kjapt kan øke kompetansenivået, samtidig vil innovasjon og utvikling innenfor reiseliv, være en viktig faktor for at denne regionen kan utvikle seg i enda større grad for nasjonale og internasjonale turister

Et sitat fra Regjeringens reiselivsstrategi

«Et kunnskapsbasert reiseliv tar Menon til orde for at reiselivsnæringen i Norge må ta inn over seg at Norge er et av verdens rikeste og dyreste land. Med et mål om økt verdiskaping og produktivitet i reiselivsnæringen, **må reiselivsnæringen i Norge utvikles til å bli mer kunnskapsbasert og innovasjonsdrevet.** Den må være bærekraftig og bygge på Norges unike egenskaper. Dessuten må eierskapet i reiselivsnæringen profesjonaliseres og konsentreres.

Reiselivsnæringen er i stor grad eksportrettet, og produktene som fremstilles selges i et konkurranseutsatt marked. Næringens produksjonskostnader er i stor grad bestemt av det innenlandske kostnadsnivået, som i det internasjonale markedet oppleves som høyt. Lønnsomheten i reiselivsnæringen varierer mellom bransjene, innenfor disse og over tid. **Menon argumenterer i sin rapport Et kunnskapsbasert reiseliv for at reiselivsnæringens aktører må utvikle strategier for å øke volumene, redusere kostnadene og/eller kunne ta ut økte priser i markedet.**

I Menons termer oppsummeres strategiene slik:

- **Industrialisering; stor skala og effektiv logistikk rettet mot prisfølsomt massemarked.**
- **Selvbetjening; digitale løsninger og selvbetjeningskonsepter for å få ned arbeidskraftsintensiteten.**
- **Eksklusive opplevelser; nisjeprodukter rettet mot et lite men svært betalingsvillig internasjonalt markedssegment»**

Prosjektets framdrift

Det er avholdt 3 styringsgruppemøter, der det ene er avholdt som et skypemøte.

Det er god kontakt med prosjektansvarlig og prosjektleder.

Det er også holdt et informasjonsmøte med styreleder og rektor på Fagskolen Tinius Olsen, samt assisterende fylkesutdanningssjef om logo og navn.

For å sikre involvering og forankring er det avholdt møte med NHO Buskerud. Det planlegges flere workshop med reiselivsnæringen for å sikre innspill til fagskolen og studieplaner, før innsendelse av søknad til NOKUT.

Industrilederforum på Kongsberg har uttalt at det vil være en fordel med eget navn til reiselivsfagskolen, og beholde Tinius Olsen som er et etablert navn på den tekniske fagskolen.

Styret for fagskolen Tinius Olsen er holdt løpende informert gjennom orienteringssaker i styremøter. Styret er klar for å behandle et vedtak om videre utvikling av reiselivsfagskole den 26. oktober 2018 med mål om å søke NOKUT godkjenning mars 2019.

Hovedutvalget for utdanningssektoren fikk på forespørsel en muntlig statusorientering i sitt møte 12.09.2018.

Arbeidsgrupper

Prosjektet har ingen felles prosjektgruppe, men det er oppnevnt følgende arbeidsgrupper til støtte for prosjektleders arbeid:

- Kartlegging av kompetansebehov hos bedriftene og fagskolen: prosjektleder

- Utvikling av studieplanplan: Fagskolen Tinius Olsen
- Prosjektansvarlig utnevner ressurspersoner fra bransjen til deltagelse i utviklingen av studieplaner
- Markedsføring av studietilbudet: prosjektleder.

I tillegg blir det brukt en rekke bedrifter i regionen som referansegruppe for arbeidet med fagplanen.

I gruppen for kartlegging av kompetansebehov hos bedriftene er det tatt kontakt med utvalgte bedrifter og utvalgte personer for innspill til utvikling av studieplan, dette vil være en gruppe som vil være i arbeid frem til endelig studieplan er sendt til NOKUT for godkjenning.

For kartlegging av kompetansebehovet og videre utvikling av studieplan vil det bli avholdt to «workshops» sammen med NHO, dette for å ivareta flest mulig bedrifter i Buskerud fylke, og de forskjellige behov reiselivet har i de forskjellige geografiske områder i Buskerud. Samt behovet til mindre reiselivsaktører i regionen

Prosjektansvarlig har utnevnt resurspersoner som er deltager i utvikling av studieplan, men det er prosjektleder og fagskolen Tinius Olsen som har ansvaret for denne jobben. Det er avhold workshop med aktører fra næringen, med innspill til hva studieplan skal inneholde.

Alle som har deltatt i dette arbeidet har jobbet uten noen kompensasjon.

Gjennom dette arbeidet har arbeidsgruppen foreslått at det blir to studieretninger:

Hotell og Restaurantledelse, og Reiselivsledelse og Opplevelsesutvikling

Det foreslås et felles første år og fordypningsemner andre året. Det vil også i studieplan ligge inne praksis 3 mnd. pr år. Første året nasjonalt, andre året internasjonalt. Studieplanen er under utarbeidelse og den vil være ferdigstilt til søknadstidspunktet. Det vil være en prosess mot næringslivet og bedrifter helt frem til søknadstidspunktet, slik at flest mulige bedrifter får en mulighet til å påvirke studieplan.

Det er avholdt to studieturer i prosjektet, den ene var til Lofoten reiselivsfagskole, og et eventuelt samarbeid er diskutert med både skolen og Nordland Fagskole.

Den andre studieturen var til Bled, Slovenia, der Slovenia har et skolesystem på nivå 5 i det europeiske kvalifikasjonsrammeverket som er veldig likt Norge, og fagskole. Denne turen ga et stort utbytte og videre samarbeid er noe som vil bli jobbet med i fremtiden.

Det er ikke startet markedsføring av selve studiet, men det er gjort et omfattende forankringsarbeid regionalt. En egen arbeidsgruppe har utarbeidet forslag til navn og logo. Et råkast til kommunikasjonsplan foreligger.

Organisering av og navn for et fagskoletilbud for reiseliv

Reiselivsfagskolen vil være organisert under Fagskolen Tinius Olsen med studiested Geilo.

Reiselivsfagskolen organiseres som en del av Fagskolen Tinius Olsen med studiested Geilo, da Fagskolen Tinius Olsen allerede er en godkjent fagskole, med det som kreves av kvalitetssystem og administrasjon for kunne sette i gang studium når studieplanene er godkjent av NOKUT. Økonomisk vil være det også være beste alternativet, da administrativ og pedagogisk organisasjon ved fagskolen Tinius Olsen ivaretar studiet.

Navnet foreslås til **Norsk reiselivsfagskole** og logo vil være en japansk origamifugl i en digital kartpin. Dette fordi reiselivet er dynamisk og internasjonalt. Et symbol for skolen må underbygge

grunnstammen i reiselivet og forstås i mange kulturer og sammenhenger. Samtidig ønsker vi å ta en nasjonal posisjon som vi mener er en forutsetning for å lykkes og for å forsikre oss om studenttilfanget er stort nok for kontinuerlig drift.

Nærmere om studietilbudet

Studietilbudet er planlagt gjennomført med to studieretninger der det vil være et felles første år og separate studieretninger 2. året:

Hotell og Restaurantledelse, og Reiselivsledelse og Opplevelsesutvikling

Dette er valgt fordi emne og tema vil være like, og ut fra en kvalitet og ressursmessig tanke.

I Fordypning Hotell- og restaurantledelse vi vi ha følgende organisering i studiet.

1.studieår		2.studieår	
1.semester (høst)	2.semester (vår)	3.semester (høst)	4.semester (vår)
Kommunikasjon, formidling og språk (Høst og vår) 8 sp		Gastronomi (Høst og vår) 20 sp	
Opplevelsesøkonomi (Høst og vår) 10 sp		Administrasjon, ledelse og bedriftskultur (Høst og vår) 20 sp	
Ledelse, Økonomi og Markedsføring (LØM) (Høst og vår) 10 sp		Entreprenørskap/innovasjon/Konseptutvikling (Høst og vår) 10 sp	
Merkevarebygging og Salg (Høst og vår) 10 sp		Yrkesrettet Kommunikasjon (Høst og vår) 2 sp	
Entreprenørskap/innovasjon/Konseptutvikling (Høst og vår) 10 sp		Hovedprosjekt (Høst og vår) 3 sp og 7 sp	
Vertskap (Høst og vår) 10 sp			

Og følgende arbeidsmengde og studiepoeng er planlagt

Emnekode	Emne	Arbeidsmengde	Studiepoeng
	Kommunikasjon, formidling og språk	300	10
	Opplevelsesøkonomi	300	10
	Ledelse, Økonomi og Markedsføring (LØM)	300	10
	Merkevarebygging og Salg	300	10
	Entreprenørskap/innovasjon/Konseptutvikling	600	20
	Vertskap	300	10
	Gastronomi	600	20

	Administrasjon, ledelse og bedriftskultur	600	20
	Hovedprosjekt	300	10
	SUM	3600	120

I fordypning Reiselivsledelse og opplevelsesutvikling vi vi ha følgende organisering i studiet.

1.studieår		2.studieår	
1.semester (høst)	2.semester (vår)	3.semester (høst)	4.semester (vår)
Kommunikasjon, formidling og språk (Høst og vår) 10 sp		Landbruk, mat og miljø (Høst og vår) 10fsp	
Opplevelsesøkonomi (Realfaglige redskap) (Høst og vår) 10 sp		Sti, løype og landskap (Høst og vår) 10fsp	
Ledelse, Økonomi og Markedsføring (LØM) (Høst og vår) 10 sp		Bærekraftig Reiseliv og reisemålsutvikling (Høst og vår) 10fsp	
Merkevarebygging og Salg (Høst og vår) 10 sp		Reiseliv i et globalt perspektiv (Høst og vår) 10fsp	
Entreprenørskap/innovasjon/Konseptutvikling (Høst og vår) 10 sp		Entreprenørskap/innovasjon/Konseptutvikling (Høst og vår) 10 sp	
Vertskap (Høst og vår) 10fsp		Hovedprosjekt (Høst og vår) 10 sp	

Og følgende arbeidsmengde og studiepoeng er planlagt

Emnekode	Emne	Arbeidsmengde	Fagskolepoeng
	Kommunikasjon, formidling og språk	300	10
	Opplevelsesøkonomi	300	10
	Ledelse, Økonomi og Markedsføring (LØM)	300	10
	Merkevarebygging og Salg	300	10
	Entreprenørskap/innovasjon/Konseptutvikling	600	20
	Vertskap	300	10
	Landbruk, mat og miljø	300	10
	Sti, løype og landskap	300	10
	Bærekraftig reiseliv og reisemålsutvikling	300	10
	Reiseliv i et globalt perspektiv	300	10
	Hovedprosjekt	300	10
	SUM	3600	120

Det er planlagt å ansette 3 lærere fra august 2019 som vil dekke første året, det vil også bli behov for innleie av eksterne lærekrefter fra bransjen, som vil være med på å sikre kvaliteten i tilbudet.

Faglig leder må være ansatt før innsendelsen av søknad til NOKUT i minst 50% stilling hos søker.

Det vil bli søkt om 30 studieplasser på hver fordypning.

Nærmere om lokalisering

Reiselivsfaget er omfattende, mangfoldig og utøves hver eneste dag av dedikerte, kunnskapsrike og nysgjerrige mennesker i hele Norge. For å utvikle faget og bransjen bør Norsk Reiselivsfagskole etableres på Geilo. For nasjonalparklandsbyen Geilo har reiselivet vært en naturlig del av folket og kulturen siden 1849. Hit kan du komme og oppleve og være en del av en av Norges råeste destinasjoner. Å være vertskap for våre besøkende ligger i blodet. På Geilo finner du høy realkompetanse innen reiselivets ulike fag. Det er et sterkt og fremoverlent fagmiljø i bedriftene rundt oss. Disse er naturlige samarbeidsparter for skolen vår. Vi har et stort nasjonalt kontaktnett som vil hjelpe deg ut i spennende yrker etter endt utdanning.

Som student i Geilo får en kjenne på hva Norge kan tilby våre besøkende, og studentene får selv lære hvordan de på en profesjonell og god kan yte det beste til sine gjester.

Geilo er lett tilgjengelig. Både Bergensbanen og Rv7 går gjennom sentrum og sikrer deg god transport.

Vi ser også at både kommunen, regionen og næringslivet vil være bidragsytere for at denne skolen skal kunne bli etablert og vellykket.

Det å legge en reiselivsfagskole til en region som er en av de største reiselivsdestinasjonene i Norge er naturlig, og vil dermed kun styrke skolen og kvaliteten på studentene.

Budsjett/økonomi for et reiselivstilbud

Når en ser på budsjettet er det i hovedsak tatt med løpende driftsutgifter (viser til budsjettet under).

De eneste investeringskostnader som er tenkt er innkjøp av utstyr til lærere og IT-kostnader for oppkobling til Buskerud fylkeskommunes nett som totale investeringskostnader.

Vi ser også at de største kostnadene er lønnskostnader. Det er ikke tatt med andre administrasjonskostnader enn kostnader til faglig leder. Dette er krav fra NOKUT så det må uansett være en faglig leder på lokasjonen.

Det er også høyere reisekostnader enn det som er vanlig, men dersom en skal ha ambisjoner om både nasjonal og internasjonal praksis, så må dette følges opp av lærere og personell ved fagskole, samtidig er dette en internasjonal bransje, og for å kunne fange opp trender i tiden må personell fra skolen ha muligheter til oppdatering.

Det er også forventninger om lokal/regional deltagelse på finansieringssiden fra lokalt næringsliv og kommunen. Der er forventet at husleiekostnadene blir dekket i prosjektperioden for årene 2019, 2020 og 2021. I tillegg et årlig tilskudd med 250.000,- kr i 2019, 500.000,- kr i 2020 og 250.000,- kr i 2021.

I pilotperioden vil det også bli lagt ned en betydelig egeninnsats fra lokalt og regionalt næringsliv, kommuner i Hallingdal og spesielt Hol kommune og regionrådet i Hallingdal samt Fagskolen Tinius Olsen.

I planene har vi lagt inn 20 studieplasser første året, og 30 nye studieplasser neste skoleår.

År	Studieår	Studieår	sum
2019/2020	20 studenter	0 studenter	20 studenter
2020/2021	30 studenter	20 studenter	50 studenter
2021/2022	30 studenter	30 studenter	60 studenter

Det er lagt inn studentrefusjon for femti studieplasser i 2021. Dersom vi får godkjent søknaden om nye studieplasser for 2020, vil vi søke om 30 nye studieplasser, som vil være et maksimumsopptak 1. året.

Statstilskudd til studentplasser ved reiselivsfagskolen må det søkes om når Staten åpner for å søke om midler til nye fagskoletilbud. To sentrale kriterier vil normalt være at et nytt studium er godkjent av NOKUT på søknadstidspunktet, og at det er et nytt studietilbud. For 2019 har ikke Staten åpnet for å søke om midler til nye tilbud. Søknad om midler til nye studieplasser for 2020 har søknadsfrist 1. november 2018. Om Staten åpner for å søke om midler til nye studieplasser for 2021 er enda ikke kjent.

Staten avsetter en bestemt bevilgning til formålet. Det vil normalt være større omfang søknader om midler enn det Staten har avsatt som bevilgning. Det er dermed usikkerhet knyttet til om søknad om statstilskudd til en reiselivsfagskole på Geilo får sin søknad innvilget.

Budsjett Norsk Reislivsfagskole 2019		
Lønn 2019	3 lærere m/fagligleder	1097727
Innleie foreleser		100000
Leiekostnader		150000
Investeringskostnader		100000
IT kostnader oppkobling til BFK nett		200000
Reisekostnader		100000
Møter/konferanser		50000
Markedsføring		200000
Øvrige driftskostnader (diverse kontorutgifter)		50000
Totale driftskostnader		2047727
Tilskudd Næringsliv/kommune (dekking av husleien)		400000
BFK Andel		1647727
Budsjett Norsk Reislivsfagskole 2020		
Lønn 2020	3 lærere m/fagligleder + 2 lærere fra 1/8	3220000
Innleie foreleser		200000
Leiekostnader		320000
Reisekostnader (Praksis nasjonalt)		200000
Møter/konferanser		50000
Markedsføring		200000
Øvrige driftskostnader (diverse kontorutgifter)		100000
Totale driftskostnader		4290000
Tilskudd Næringsliv/kommune (dekking av husleien)		820000
BFK tilskudd		3470000
Budsjett Norsk Reislivsfagskole 2021		
Lønn 2021	5 lærere m/fagligleder	4312500
Innleie foreleser		200000
Leiekostnader		320000
Reisekostnader (Praksis nasjonalt/internasjonalt)		300000
Møter/konferanser		50000
Markedsføring		200000
Øvrige driftskostnader (diverse kontorutgifter)		100000
Totale driftskostnader		5482500
Studentrefusjon staten		3450000
Tilskudd Næringsliv/kommune (dekking av husleien)		570000
Bfk tilskudd		1462500

Videre arbeid frem mot innsending av søknad til NOKUT

Prosjektet har ingen felles prosjektgruppe, men det er oppnevnt følgende arbeidsgrupper til støtte for prosjektleders arbeid:

- Kartlegging av kompetansebehov hos bedriftene og fagskolen: Arbeidet skal være avsluttet 1.2 2019
- Utvikling av studieplanplan: Studieplan blir det jobbet med kontinuerlig frem mot søknadsfrist 1.3. 2019. I denne fasen har prosjektleder pekt ut personer fra bransjen som deltar på arbeidet med å utvikle studieplan. Det vil bli avholdt workshops, med hjelp fra NHO som vil være en kvalitetssikring for arbeidet, og ivaretagelse av bedrifter som også ligger på utsiden av Hallingdal. Det vil også bli foretatt dybde intervju med utvalgte bedrifter i prosessen frem mot ferdigstillelse av studieplan. I tillegg blir det brukt en rekke bedrifter i regionen som referansegruppe for arbeidet med fagplanen.
- Markedsføring av studietilbudet: Vi har ikke startet markedsføringen av studietilbudet. Dette er et arbeid som blir startet på når alle vedtak i fylkeskommunen er gjennomført. I planene er skal vi bruke markedsføringsapparatet til de forskjellige bedriftene som er involvert, og også gjennom de vanlige kanalene som vi normalt bruker for Fagskolen Tinius Olsen

Foreløpig anbefaling fra styringsgruppen

Styringsgruppen tar rapporten til etterretning og anbefaler Fagskolen Tinius Olsen å arbeide videre med å søke om å opprette et studietilbud som beskrevet i rapporten. Før et tilbud kan igangsettes som for en prosjektperiode må finansieringen være avklart med prosjekteierne i deres budsjettprosesser. Styringsgruppen tar derfor forbehold om at finansiering må på plass før et eventuelt godkjent tilbud kan igangsettes for en prosjektperiode som beskrevet i rapporten.

STYREMØTE FAGSKOLEN TINIUS OLSEN

26. Oktober 2018 KL.12.00-1400 PÅ KRONA

Til Stede:

Leder: Willy Holdahl	NHO
Paul Egil Eidem	Ansatt repr.
Dag Øyvind Hendriksen	Skoleeiers repr. H
Anders Kittilsen	Student repr.
Tonje Kristensen	Skoleeiers repr AP
Wenche Grinderud	KS

Forfall:

Jan Petter Gundersen	LO
----------------------	----

I tillegg møtte:

Eirik Hågensen	Rektor/ sekretær for styret
Liv Ildrid Foss	Lærling/ referent

Styret for Fagskolen Tinius Olsen 26. Oktober 2018

Sak: Dagsorden

Saksbeh.: Eirik Hågensen
Saksnr: 25/18
Vår dato: 22.10.2018

Styret for Fagskolen Tinius Olsen 26. Oktober 2018

Sak: Beslutningssak Reiselivsfagskole i Hallingdal

Saksbeh.: Eirik Hågensen
Saksnr: 27/18
Vår dato: 22.10.2018

Bakgrunn for saken:

Fagskolen Tinius Olsen har over tid jobbet med et prosjekt hvor man ser på mulighetene til å etablere en reiselivsfagskole i Hallingdal på oppdrag fra fylkestinget, sak 102/15, verbalpunkt 54, vedtatt i desember 2015. Prosjektarbeidet er finansiert med 0,5 mill kr fra Hovedutvalget for miljø, innovasjon og næring, sak 83/17 vedtatt 29.11.2017.

SAK 51-18, VEDLEGG 3

Målet for prosjektet er:

Det er angitt følgende resultatmål:

- Etablere fagskoletilbud innenfor reiseliv i Hallingdal

Dette skal omfatte:

- Tilrettelagt for oppstart av nytt studietilbud med søknad til NOKUT 01.03.2019.
- Oppstart studietilbud 01.09.2019

Prosjektet har nå kommet til en milepæl der det er nødvendig å få en beslutning om man skal gå videre og søke på finansiering og godkjenninger før man fortsetter utviklingen. Ved å fatte en beslutning nå så er det realistisk å oppnå prosjektets mål i henhold til tidsplan. Prosjektet ønsker at opprettelse av reiselivsfagskole skal kjøres om en pilot over 3 år for å begrense risiko og for å se om behovet for tilbudet er slik som forventet.

Prosjektet har vært styrt igjennom en styringsgruppe. Siste styringsgruppemøte den 22.10.18 anbefaler at man sender saken videre til politisk behandling.

Rektor holder prosjektpresentasjon i styremøtet 26.10.2018

Prosjektrapport og styringsgruppereferat ettersendes som vedlegg

Vedtak:

Styret vedtar at saken vedrørende reiselivsfagskole i Hallingdal kan sendes videre til politisk behandling.

Styret ber også rektor påse at innholdet i studieplanen som sendes til godkjenning hos NOKUT 1. Mars 2019 er modulisert til å også kunne brukes til etter og videreutdanning.